

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת מגילה

דפים כו - לב, פרשת ואתחנן

דרך ישרה תמצית הדף

פרק רביעי בני העיר

✂ דף כ"ז

*סדר המכירה. *ביכ"נ כרכין. *מכירת ביכ"נ. *גניזה. *תשמישי קדושה. *ביכ"נ ובימ"ד.

א. סדר המכירה 1. ביכ"נ 2. תיבה 3. מטפחות 4. ספרים 5. תורה. 6. רחוב, פליגי האם יש בו קדושה מפני תפילת תעניות, או דנחשב אקראי.

ב. אסור למכור ביכ"נ של כרכין דמעלמא אתו, אבל של כפרים שרי. ומייתי 1. ביכ"נ טרסים, הם בנו. 2. פריך מר"י שרק המקדש לא מטמא בנגעים אבל ביכ"נ מטמא, ודחי דקאמר מקום מקודש ונחלקו אם נתחלקה ירושלים לשבטים.

ג. אופני מכירת ביכ"נ 1. שרי במכרו ז' טובי העיר, וכן מותר לשנות את ייעוד הכסף ברשותם. 2. להחליף ולמכור שרי. 3. השכרה או משכון אסור. 4. לבינים, עתיקא אסור וחדשים שרי, דהזמנה לאו מלתא. 5. במתנה, פליגי אי אסור דנחשב מפקיע קדושה, או דחשיב כמכר דיש להם מכך הנאה.

ד. דיני גניזה 1. תשמישי מצוה נזרקין: סוכה, לולב, שופר, ציצית. 2. תשמישי קדושה נגנזין: תיבות ספרים, תיק ס"ת, נרתיק, ורציעות תפילין.

ה. שמועות רבא בתשמישי קדושה 1. בימה תשמיש קדושה. 2. פריסא קדושה. 3. מתיבה דאירפט אסור לעשות כורסיא. 4. פריסא דבלה, אסור לחומשין. 5. ארגז קדוש, דלא עשוי רק לשמור בו. 6. תיבה שמוזיזים א"א ליתן כדי שתחצוץ מטומאה.

ו. קדושת ביכ"נ ובימ"ד 1. פליגי האם מותר לעשות מביכ"נ ביהמ"ד או רק מבימ"ד ביהכ"נ, ותלוי מה קדושתו גדולה יותר. 2. בית גדול, פליגי אם זה ביכ"נ או בימ"ד. 3. המקור דנקרא גדול: ביכ"נ שנא' ספרי הגדולות שעשה אלישע בתפילה, ובימ"ד שנא' יגדיל תורה ויאדיר.

✂ דף כ"ח

*ס"ת ישן. *צדקה. *מכירת ביכ"נ לר"מ.

א. בעי האם מותר למכור ס"ת ישן כדי לקנות חדש, דלא מעלה קדשתו ומאידיך אין לו עלויה אחרנא. ומייתי 1. מכרו תורה לא יקחו חומשין, ודחי דיעבד. 2. מטפחות, ליכא למשמע. 3. שרי להניח ס"ת ע"ג ס"ת, ודחי דלא אפשר. 4. אין למכור בכדי לקנות חדש, ודחי שמא יפשע. 5.

מוכר ללמוד תורה, ודחי שהלימוד מביא לידי מעשה.

- ב. נתינת צדקה 1. גבו בעיר אחרת, ציבור מפרישין שם ולוקחים לעירם. 2. יחיד, נותן לעניי אותה העיר. 3. כשיש ת"ח שהוא חבר עיר, נותן לו.
- ג. דעת ר"מ במכירת ביכ"נ 1. של רבים ליחיד אסור, מפני שמוריד מקדושתו. 2. לר"מ המכירה על תנאי שיחזיר, לרבנן ממכר עולם חוץ מתשמיש מבוזה, ולר"י מוכר בסתם לשם חצר. 3. ריבית על הפירות לר"מ, סובר כמ"ד צד אחד בריבית שרי, או דריבית ע"מ להחזיר שרי.

✪ דף ב"ח

***אריכות ימים. *ר' זירא. *ביכ"נ בחורבנן. *ביכ"נ בישובן. *בית הקרבנות. *קפנדריא.**

- א. במה הארכת ימים 1. ר' זכאי, לא השתיין בד"א של תפלה, לא כינה שם לחבירו, ולא בטל קידוש היום. 2. ר"א בן שמוע, קפנדריא, לפסוע ע"ג עם קדוש, נשיאת כפים בלא ברכה. 3. רבי פרידא, הקדמה לבימ"ד, ברכה לפני כהן, בהמה שמתנותיה הורמו כבר. 4. ר"נ בן הקנה, קלון חברו, מחל לחבירו, ותרן בממונו. 5. ר' נחוניא, לא קבל מתנות, לא עמד על מדותיו, ותרן בממונו. 6. ר"י בן קרח, לא נסתכל בדמות רשע. ולכן היו שלא עשו שותפות עם גוי.
- ב. סיבות אריכות ימים של רבי זירא, 1. לא הקפיד בביתו. 2. לא צעד בפני מי שגדול ממנו. 3. הרהור במבואות מטונפות. 4. ד"א בלא תורה ותפילין. 5. שינת קבע ועראי בבימ"ד. 6. לא שש בתקלת חבירו. 7. לא כינה שם.
- ג. כבוד ביכ"נ בחורבנן אסור 1. להספיד יחיד. 2. להפשיל חבלים. 3. לפרוש מצודות. 4. לשטוח פירות. 5. לעשות קפנדריא. 6. ולא יתלוש עשבים, מפני עגמ"נ.
- ד. כבוד ביכ"נ בישובן, 1. אין אוכלין. 2. שותין. 3. ניאותין. 4. מטיילין. 5. נכנסים מפני חמה וגשמים. 6. הספד יחיד. 7. חשבונות. 8. אלא מכבדין ומרביצין. 9. נכנס לביכ"נ: יאמר הלכה, משנה, פסוק, או ע"י ינוקא, או ישב מעט.
- ה. בבית הקברות אסור 1. לרעות בהמה. 2. להוליך אמת המים. 3. ללקוט עשבים.
- ו. דיני קפנדריא 1. פליגי מהו, אי אלכסון כשמה או אדמקיפנא. 2. שרי בשביל מעיקרו, נכנס לשם סתם, או נכנס להתפלל.

✪ דף ב"ט

***הצורך בלויה. *שכינה עמהן. *פרשת שקלים. *השמועות בשקלים.**

- א. כל צרכו בלוית המת 1. י"ב אלף גברי וששת אלפי שיפורי, או איפכא. 2. חייצי גברי. 3. ששים רבוא. 4. ה"מ לשונה, אבל למלמד אחרים אין שיעור.
- ב. שכינה עמהן בגלות, היכן ומנין 1. במצרים, נגלה נגליתי. 2. בבל, למענכם שלחתי. 3. אדום, מי זה בא. 4. עילם, ושמתי כסאי. 5. בגאולה נאמר ושב.
- ג. פרשת שקלים, 1. לרב קרבני לחמי, והטעם שנא' חדש בחדשו שיש להביא מתרומה חדשה. 2. לשמואל כי תשא, משום דיש ג' תרומות: מזבח, אדנים, ובדק הבית.
- ד. השמועות בפרשת שקלים 1. ההשינוי כשחל ר"ח אדר בשבת, למ"ד סדר פרשיות כולם קורין בשל ר"ח, ולמ"ד הפטרות ד' בשל ר"ח. 2. הפטרת יהודע, לרב משום חדש בחדשו. 3. כיצד יחול לרב בפרשה סמוכה, בא"י שגומרים אחרי שלש שנים.

✪ דף ל'

***היכן קוראים. *שקלים ופרה"ש. *הפסקות. *דיני הפסקות.**

- א. היכן הקריאה 1. ר"ח אדר בשבת ג' ספרי תורה, בענינו ענינו של יום, ר"ח, ושקלים בכי תשא. 2. בר"ח טבת, כנ"ל ובס"ת השלישי בחנוכה. 3. ר"ח טבת שחל בחול, פליגי אם ג' בר"ח דתדיר, או ג' בחנוכה דרביעי מפני ר"ח.
- ב. שקלים ופרשת השבוע 1. בתצוה, פליגי אם המפטיר ממשך מפטיר בכי תשא, או הששי קורא עד אחרי כי תשא, כדי שיחזור וידעו שקורא לשקלים. 2. חל בכי תשא, פליגי אם הראשון מתחיל מועשית, או מתחיל כרגיל מכי תשא והשביעי כופל.
- ג. המח' בהפסקות 1. חל ר"ח אדר בע"ש, לרב מקדימין כיון שמעמידים שלחנות שבועים לפני, ולשמואל מאחרין כיון דט"ו יוצא בע"ש. 2. י"ד אדר בע"ש, לרב מקדימין זכירה לעשיה, ולשמואל מאחרין מפני מוקפין.
- ד. דיני ההפסקות 1. סימן שבתות ההפסקות: זט"ו, ב"ו, ד"ד, ובי"ו. 2. חוזרין לכסדרן, פרשיות או הפטרות. 3. לכל מפסיקין: (6) ר"ח, חנוכה, פורים, תעניות, מעמדות, יו"כ. ולמ"ד סדר הפטרות, מדובר בכל חד כדאיתא.

✂ דף ל"א

***קרה"ת בפסח. *במועדים. *בסוכות. *בר"ח. *בת"ב. *המח' בקרה"ת.**

- א. קרה"ת בפסח 1. יו"ט ראשון פסח גלגל. 2. יו"ט שני פסח יאשיהו. 3. חוה"מ, מלקט מאפ"ו. 4. בשביעי ש"פ בשלח 5. יו"ט אחרון כל הבכור. 6. להלכה: (8) משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא.
- ב. קרה"ת והפטרה במועדים: 1. שבועות, שבעה שבועות, חבוק. 2. ביו"ט שני בחדש השלישי, מרכבה. 3. א' דר"ה החדש השביעי, וי"א העקידה, והבן יקר. 4. ב' דר"ה וה' פקד, וחנה. 5. יו"כ, אחרי מות, כי כה אמר. 6. מנחה של יו"כ, עריות ויונה. 7. בחנוכה בנשיאים, והפטרה בשבת נרות זכריה, ובשניה נרות שלמה. 8. פורים, ויבא עמלק. 9. מעמדות, במעשה בראשית. 10. תעניות, ברכות וקללות.
- ג. קרה"ת והפטרה בסוכות 1. יו"ט ראשון, מועדות והנה יום בא. 2. יו"ט שני, מועדות ויקהלו אל שלמה. 3. חוה"מ, קרבנות החג. 4. שמע"צ, כל הבכור, בכלות שלמה. 5. שמח"ת, וזאת הברכה, ויעמד שלמה. 6. שבת חוה"מ, ראה אתה אומר. וההפטרה, בפסח העצמות היבשות, ובסוכות ביום בא גוג.
- ד. ראש חדש 1. בחול, ובראשי חדשיכם. 2. בשבת, והיה מדי חדש. 3. מחר חדש. 4. בר"ח אב, חדשיכם ומועדיכם.
- ה. הקריאה בט"ב 1. ואם לא תשמעו. 2. עד אנה ינאצוני. 3. עד מתי לעדה. 4. כי תוליד בנים, וכן להלכה. והפטרה איכה היתה לזונה.
- ו. קריאת הקללות 1. במשנה תורה, שרי להפסיק בקללות שהם לשון יחיד ומשה מפי עצמו. 2. קורין קללות ויקרא לפני עצרת לפירות האילן, ושל משנה תורה לפני ר"ה, כדי שתכלה שנה וקללותיה.
- ז. המחלוקות בקרה"ת 1. האם מתחיל בשני מהמקום שהפסיק במנחה של שבת, או היכן שהפסיק בפעם הקודמת. 2. האם מברך כשהס"ת פתוח שיאמרו שהברכות כתובות, וכמו שמצינו בתרגום, או דשרי מפני שידוע שלא כתוב.

✂ דף ל"ב

*ר' שפטיה. *נקבר ערום.

א. שמועות ר' שפטיה 1. גולל מעמיד על התפר. 2. גולל מבחויץ ומהדק מבפנים 3. הגדול גולל. 4. הגולל נוטל שכר כנגד כולן. 5. משתמשין בבת קול, שנא' דבר מאחריך. אם שומע קול איש בעיר ואשה בשדה, אומר על הזן הזן. 6. משפטים לא יחיו, לקורא בלא נעימה, או שני ת"ח בעיר אחת שאינן נוחין זה לזה.

ב. אוחו ס"ת ערום נקבר ערום 1. להו"א כפשוטו. 2. בלא מצות. 3. למסקנא בלא אותה מצוה.

הדרן עלך פרק רביעי דמגילה – בני העיר

שאלות לחזרה ושינון

פרק רביעי- בני העיר

דף ב"ז

- א. כמה כל צרכו בלוית המת (4)
- ב. שכינה עמהן היכן (5) ומנין.
- ג. פרשת שקלים, המח' (2)
- ד. השמועות בפרשת שקלים (3)

- א. סדר המכירה (6) והמח'.
- ב. מכירת ביכ"נ כיצד שרי, והשמועות (2)
- ג. אופני מכירת ביכ"נ (5)
- ד. דיני גניזה (2)
- ה. שמועות רבא בתשמישי קדושה (6)
- ו. קדושת ביכ"נ ובימ"ד (3)

דף ל'

דף ב"ז

- א. היכן הקריאה וסדר העולים לפרשיות (3)
- ב. פרשת שקלים ופרשת השבוע (2) המח'.
- ג. המחלוקת בהפסקות בארבע פרשיות (2)

- א. האיבעיא במכירת ס"ת ישן, והשמועות (5)

דף ל"א

- א. קריאת התורה בפסח (6)
- ב. קרה"ת והפטרה במועדים (10)
- ג. קרה"ת והפטרה בסוכות (7)
- ד. קרה"ת בר"ח (4)

- ב. נתינת צדקה לפי מקומו (3)
- ג. דעת במכירת ביכ"נ (3) והחולקים.

דף ב"ח

- א. שמועות רבי שפטיה ובדיני גולל (6)
- ב. אוחו ס"ת ערום (3) הדרן!

- א. במה הארכת ימים (6)
- ב. אריכות ימים של רבי זירא (7)
- ג. כבוד ביכ"נ בחורבן (6)
- ד. כבוד ביכ"נ בישובן (9)

- ה. האיסור בבית הקברות (3)
- ו. קפנדריא ודינו (2)

דף ב"ט

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות	יבמות	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות	כתובות	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים	עירובין
זבחים	נזיר סוטה	פסחים
מנחות	גיטין	שקלים ר"ה
חולין	קידושין עם תורתך שעשועי,	יומא
בכורות עם הקדמות ומושגים	סימני הדף, ותוספתא	סוכה
ערכין-תמורה	בבא קמא	ביצה תענית
כריתות-מעילה	בבא מציעא	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	בבא בתרא א-ב	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
	סנהדרין א-ב עם "יש סדר	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואוהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~96~

המערכת